

SEXTING A PRÁVO

Kamil KOPECKÝ, René SZOTKOWSKI

V dnešním textu se zaměříme na základy právního minima spojeného se sextingem jako rizikovou formou online komunikace, která často doprovází trestné činy spadající do oblasti kybernetické kriminality.

Ačkoli sexting není zákonem definován jako trestná forma jednání, souvisí s celou řadou trestných činů a často je jejich nedílnou součástí. Judikáty soudů (Nejvyšší soud ČR, 2017) již s termínem sexting aktivně pracují a hodnotí jej jako formu autopornografického díla, kterou je pro děti velmi jednoduché vytvořit a sdílet.

Východisko právního rámce sextingu představuje premisa, že **osoby starší 15 let mohou mít sex (tedy nedopouštějí se trestného činu). Nesmí se však při sexuálním styku fotografovat či natáčet.** Pak by se totiž mohlo jednat o *Výrobu a nakládání s dětskou pornografií dle § 192 Trestního zákoníku*. Z pohledu Evropského parlamentu a Rady Evropy (Evropský parlament a Rada EU, 2011) lze za dětskou pornografii považovat:

- a) jakýkoli materiál, který zobrazuje dítě, které se účastní skutečného nebo předstíraného jednoznačně sexuálního jednání,
- b) jakékoli zobrazení pohlavních orgánů dítěte prvotně k sexuálním účelům,
- c) jakýkoli materiál, který zobrazuje osobu se vzhledem dítěte,

která se účastní skutečného nebo předstíraného jednoznačně sexuálního jednání, nebo každé zobrazení pohlavních orgánů osoby se vzhledem dítěte k prvotně sexuálnímu účelům, nebo
d) realistické obrázky dítěte, které se účastní jednoznačně sexuálního jednání, nebo realistické obrázky pohlavních orgánů dítěte k prvotně sexuálnímu účelům.

Konkrétní rozlišení toho, kdy je materiál skutečně dětskou pornografií a kdy jí není, se liší případ od případu, stěžejní úlohu zde hraje policie a především soudní znalci (dětští lékaři a další specialisté). V České republice platí tzv. právní paradox – **přestože dítě starší 15 let může mít sex, nesmí se při něm fotografovat či natáčet** (jak samo, tak svým partnerem či dalšími osobami). Pokud by tam učinilo, může se dopouštět trestného činu. Ačkoli někteří sexuologové tento paradox kritizují a navrhuje posunout hranici právní odpovědnosti dítěte právě na 15 let (Zvěřina Jaroslav, 2017), právní paradox má svůj smysl – dítě ve věku 15 let je sice fyzicky zralé na to provozovat sex, otázkou je, je-li však schopno nést následky spojené např. s rozšířením jejich vlastních intimních materiálů v online prostředí. Paradox tedy dítě chrání především před psychickou újmou spojenou s dospíváním v adolescenci, především se sexuální aktivitou a partnerským životem (potřeba se k někomu citově vázat, idealizace partnera a jeho nárokování apod.).

Z pohledu trestního práva pak existuje celá řada trestných činů (Zákon č. 40/2009, 2009), ve kterých sexting ve formě fotografií či videa figuruje - kromě již zmíněné **Výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií** (§ 192 TZ) nalezneme v trestním zákoníku například trestný čin **Zneužití dítěte k výrobě pornografie** (§ 193 TZ), **Sexuální nátlak** (§ 186 TZ), **Pohlavní zneužití** (§ 187 TZ), **Znásilnění** (§ 185 TZ), **Nebezpečné pronásledování** (§ 354 TZ), **Účast na pornografickém představení** (§ 193a TZ) případně **Navazování nedovolených kontaktů s dítětem** (§ 193b TZ) či **Svádění k pohlavnímu styku** (§ 202 TZ)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii (Evropský parlament a Rada EU, 2011) se věnuje také situacím, kdy jsou sexuální praktiky prováděné se souhlasem zúčastněných osob. Doporučuje, aby

členské státy EU samy rozhodly o tom, jak budou trestány sexuální praktiky prováděné se souhlasem zúčastněných osob mezi vrstevníky podobného věku i stupně duševního vývoje či zralosti, pokud při tomto jednání nedošlo ke zneužití. Jednotlivé členské státy rovněž rozhodnou o tom, jakým způsobem budou řešit výrobu, pořizování nebo držení materiálu, do kterého jsou zapojeny děti, jež dosáhly věku pohlavní dospělosti, jestliže je tento materiál vyráběn a držen s jejich souhlasem a výlučně pro soukromé použití zúčastněných osob a pokud při tomto jednání nedochází ke zneužívání (Evropský parlament a Rada EU, 2011).

Důležité je také připomenout vymezení pohlavního zneužívání/týrání (tzv. CSA – Child Sexual Abuse) dle definice Zdravotní komise Rady Evropy z roku 1992, ve které je pohlavní zneužívání definováno jako nepatřičné vystavení dítěte pohlavnímu kontaktu, činnosti či chování. Zahrnuje jakékoli pohlavní dotýkání, styk či vykořisťování kýmkoli, komu bylo dítě svěřeno do péče, anebo kýmkoli, kdo dítě zneužívá (Rada Evropy, 1993). Komise zároveň rozlišuje dotykové a bezdotykové formy zneužívání, k bezdotykovým patří např. exhibicionismus, účast na sexuálních aktivitách, kde nedochází k žádnému tělesnému kontaktu, k dotykovým pak např. kromě pohlavního styku i dotýkání se pohlavních orgánů, masturbace, orální sexuální praktiky apod.

Pro E-Bezpečí
Kamil Kopecký, René Szotkowski

Zdroje:

Evropský parlament a Rada EU. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU (2011). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0093>

Nejvyšší soud ČR. Judikát 8 Tdo 1083/2017-18 (2017). Retrieved from <http://kraken.slv.cz/8Tdo1083/2017>

Rada Evropy. (1993). Definice týrání podle Zdravotní komise Rady Evropy z roku 1992. Děti a My, 23(4), 9.

Zákon č. 40/2009 (2009).
<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trestni->

zakonik/cast2h2d1.aspx.

Zvěřina Jaroslav. (2017). Sexuolog Jaroslav Zvěřina: Ochrana dětí zavání někdy hysterií. Novinky.Cz. Retrieved from <https://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/436320-sexuolog-jaroslav-zverina-ochrana-deti-zavani-nekdy-hysterii.html>